

Atia M. Atio Balbo et Iulia, sorore C. Caesaris, genita est. Balbus, paterna stirpe Aricinus, multis in familia senatoriis imaginibus, a matre Magnum Pompeium artissimo contingebat gradu functusque honore praeturae inter uigintiuiros agrum Campanum plebi 5
 2 Iulia lege diuisit. uerum idem Antonius, despiciens etiam maternam Augusti originem, proauum eius Afri generis fuisse et modo unguentariam tabernam modo pistrinum Ariciae exercuisse obicit. Cassius quidem Parmensis quadam epistula non tantum ut pistoris, sed 10
 etiam ut nummulari nepotem sic taxat Augustum: materna tibi farina est ex crudissimo Ariciae pistrino: hanc finxit manibus collybo decoloratis Nerulonensis mensarius.

5 Natus est Augustus M. Tullio Cicerone C. Antonio 15
 a. 68 a. C. cons. VIII. Kal. Octob. paulo ante solis exortum, regione Palati ad Capita bubula, ubi nunc sacrarium habet, aliquanto post quam excessit constitutum. nam ut senatus actis continetur, cum C. Laetorius, adulescens patricii generis, in deprecanda grauiore adulterii poena 20
 praeter aetatem atque natales hoc quoque patribus conscriptis allegaret, esse possessorem ac uelut aedituum soli, quod primum Diuus Augustus nascens attigisset, peteretque donari quasi proprio suo ac peculiari deo,
 6 decretum est ut ea pars domus consecraretur. nutri- 25
 mentorum eius ostenditur adhuc locus in auito suburbano iuxta Velitras permodicus et cellae penuriae instar, tenetque uicinitatem opinio tamquam et natus ibi sit. huc introire nisi necessario et caste religio est, concepta opinione ueteri, quasi temere adeuntibus 30
 horror quidam et metus obiciatur, sed et mox confirmata. nam cum possessor uillae nouus seu forte seu temptandi causa cubitum se eo contulisset, euenit ut post paucissimas noctis horas exturbatus inde subita

9 quidam T 10 parmensis IIR, carm- rel. 15 C.] et T,
 om. X' 18 habetur T 22 esse se XT 29 nonnisi X

ui et incerta paene semianimis cum strato simul ante fores inueniretur.

Infanti cognomen Thurino inditum est, in memoriam maiorum originis, uel quod regione Thurina recens eo nato pater Octavius aduersus fugitios rem prospere gesserat. Thurinum cognominatum satis certa probatione tradiderim nactus puerilem imagunculam eius aeream ueterem ferreis et paene iam exolescentibus litteris hoc nomine inscriptam, quae dono a me principi data inter cubicu Lares colitur. sed et a M. Antonio in epistulis per contumeliam saepe Thuri- nus appellatur et ipse nihil amplius quam mirari se rescribit pro obprobrio sibi prius nomen obici. postea Gai Caesaris et deinde Augusti cognomen assumpsit, alterum testamento maioris auunculi, alterum Munati Planci sententia, cum quibusdam censentibus Romulum appellari oportere quasi et ipsum conditorem urbis, praeualuisset, ut Augustus potius uocaretur, non tantum nouo sed etiam ampliore cognomine, quod loca quoque religiosa et in quibus augurato quid consecratur augusta dicantur, ab auctu uel ab auium gestu gustuae, sicut etiam Ennius <ann. 502 V.²> docet scribens:

Augusto augurio postquam incluta condita
Roma est.

Quadrimum patrem amisit. duodecimum annum agens auiam Iuliam defunctam pro contione laudauit. quadriennio post uirili toga sumpta militaribus donis triumpho Caesaris Africano donatus est, quanquam expertus belli propter aetatem. profectum mox auunculum in Hispanias aduersus Cn. Pompei liberos uixdum firmus a graui ualitudine per infestas hostibus uias pau-

4 in regione *TT* 8 sed *Bentl.* 10 cubiculares Ω , corr. *Lips.* 12 ipsi *MG* 18 praeualuisset *LPSQ*, -se rel. tantum ϵ (*Erasm.*), eum *MQ*, cum *GHR*, enī *V*, autem *X*, solum ϵ , om. δ 19 quod loca — Roma est del. *Cannegieter* 21 ab auctu — gustuae del. *Gujetus* 24 incluta *M*, inclita *GXT*

cissimis comitibus naufragio etiam facto subsecutus, magno opere demeruit, approbata cito etiam morum indole super itineris industriam.

2 Caesare post receptas Hispanias expeditionem in Dacos et inde in Parthos destinante praemissus Apolloniam studiis uacauit. utque primum occisum eum heredemque se comperit, diu cunctatus an proximas legiones imploraret, id quidem consilium ut praeceps in maturumque omisit. ceterum urbe repetita hereditatem adiit, dubitante matre, uirrico uero Marcio Philippo 10
3 consulari multum dissuadente. atque ab eo tempore exercitibus comparatis primum cum M. Antonio M.que Lepido, deinde tantum cum Antonio per duodecim fere annos, nouissime per quattuor et quadraginta solus rem p. tenuit. 15

9 Proposita uitae eius uelut summa parte(s) singulatim neque per tempora sed per species exequar, quo distinctius demonstrari cognoscique possint.

Bella ciuilia quinque gessit: Mutinense, Philippense, Perusinum, Siculum, Actiacum; e quibus primum ac nouissimum aduersus M. Antonium, secundum aduersus Brutum et Cassium, tertium aduersus L. Antonium triumuii fratrem, quartum aduersus Sextum 20 Pompeium Cn. f(ilium). omnium bellorum initium et causam hinc sumpsit: nihil conuenientius ducens quam necem auunculi uindicare tuerique acta, confestim ut Apollonia rediit, Brutum Cassiumque et ui necopinantis et, quia prouisum periculum subterfugerant, legibus adgredi reosque caedis absentis deferre statuit. ludos autem uictoriae Caesaris non audentibus facere 30
2 quibus optigerat id munus, ipse edidit. et quo constantius cetera quoque exequeretur, in locum tr. pl.

3 industria X' 5 in om. M fort. recte 13 deinde M, dein rel. fort. rectius 16 parte Q, corr. saec. XV 18 possit X 23 triumuii TT, -rum rel. 27 et uim GTS, per uim (et tum sed pro et) Bntl.